

РЕШЕНИЕ

№ 11551

гр. София, 24.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав, в публично заседание на 25.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилска

при участието на секретаря Макрина Христова, като разгледа дело номер **12067** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 76, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/.

Образувано е по жалбата на „Специализирани болници за рехабилитация-Национален комплекс“ ЕАД, ЕИК[ЕИК], представлявано от изпълнителния директор П. М. против заповед за налагане на санкции № РД-26-01-724/28.10.2025 г. на директора на РЗОК - П., с която на оспорващото лечебно заведение, на основание чл. 457 ал. 3 от НРД за МД за 2023-2025 г. са наложени две санкции „финансова неустойка“ в общ размер 400 лв. (всяка една в размер на 200 лв.) за нарушение на чл. 33, т. 4 от НРД за МД за 2023-2025 г. във връзка с чл. 318, ал.1, ал. 5 и ал. 6 във връзка с чл. 55, ал. 2, т. 2 от ЗЗО. Наведени са доводи за незаконосъобразност на оспорения административен акт, като издаден при съществени нарушения на административно производствените правила, в противоречие с материално правните разпоредби и несъответствие с целта на закона. Конкретно се посочва, че в издадената заповед изобщо не са обсъдени в пълнота релевираните в хода на проверката обяснения от страна на лечебното заведение. Това от своя страна е довело до формиране на грешни, несъответстващи на реалната фактическа обстановка изводи за извършени нарушения. По съществуването на спора се обосновават доводи, че предвид спецификата на предоставяната болнична помощ и различните природни ресурси, които се използват при лечението на пациентите, за всеки от филиалите на болницата има налични абсолютни и относителни противопоказания за лечение на пациенти, тъй като част от използваните природни ресурси не са подходящи за пациенти с определени заболявания и здравословни проблеми. Именно с цел да бъде прецизирано постъпването на пациентите по клиничните пътеки и при наличието на абсолютни или относителни противопоказания и необходимостта да бъдат

насочвани в друг филиал на лечебното заведение, е предвидена предварителна документална проверка на представените от пациента документи, които се преглеждат и анализират от лекарския персонал, за което се налага и заплащане на допълнителна такса в размер на 35 лева. В тази връзка се изтъква, че посочената такса не касае изискване за плащане или доплащане от осигурено лице за видове медицинска помощ или достъп на пациенти по клинични пътеки, а съставлява административна такса за предварителна преценка за наличие на противопоказания за лечението на пациента и административни дейности по обезпечаване на съответната резервация за планов прием, както и обезпечаване ресурса на лечебното заведение за извършване на тези дейности. Подробни съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед са изложени и в депозираните по делото писмени бележки от пълномощника на оспорващия. Претендира се отмяна на оспорената заповед и присъждане на разноски.

Ответната страна – Директорът на РЗОК-П. чрез процесуалния си представител изразява становище за неоснователност на жалбата и моли за отхвърлянето ѝ. Изтъква, че в оспорената заповед коректно са посочени нарушените от лечебното заведение правни норми, а именно чл. 318, ал. 5 и ал. 6 от НРД за МД 2023-2025, които касаят организирането и управление на плановия прием в лечебните заведения-изпълнители на болнична медицинска помощ. Посочва, че терминът „планов прием“ по дефиницията се свързва с предварителна дейност -план. Хоспитализацията е последваща дейност спрямо тази предварителна дейност. Следователно, действието на нормите на чл. 318, ал. 5 и ал. 6 от НРД за МД за 2023-2025 започва преди болничното лечение, а не едновременно с него, както погрешно счита оспорващия. Подробни съображения за неоснователност на жалбата излага и в депозираните по делото писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното: Оспорващият е лечебно заведение по смисъла на чл. 9, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 1 от Закона за лечебните заведения. В това си качество е сключило с НЗОК индивидуален договор № 161666/16.10.2023 г. за извършване на клинични пътеки с НЗОК.

Със заповед № РД-25-1977/12.07.2029 г. на директора на РЗОК-П., на основание чл. 72, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗО, чл. 97, чл. 434, чл. 433, ал. 2 от НРД за МД за 2023-2025 г. и Инструкция № РД 16-46/03.07.2023г. за условията и реда на осъществяване на контрол по чл. 72, ал. 2, ал. 3, ал. 4, ал. 5, ал. 6, ал. 7 и ал. 8 от ЗЗО е разпоредено извършването на проверка на лечебно заведение: „Специализирани болници за рехабилитация - Национален комплекс“ ЕАД, Филиал Н. бани със задача: контрол по изпълнение на договорения пакет болнична медицинска помощ за месец август 2025 г. за оказване болнична медицинска помощ по клинични пътеки с НЗОК, в съответствие с НРД за МД за 2023-2025 г. и Приложение № 17 към него.

В хода на проверката е установено следното:

1.ИЗ № 3151/2025 - пациентката е хоспитализирана на 22.08.20205 г. и дехоспитализирана на 29.08.2025 г. в отделение по Ф. и рехабилитационна медицина на „СБР-НК“ЕАД, филиал Н. бани по КП № 263.1 „Ф. терапия и рехабилитация при болести на периферна нервна система“. Налице е декларация за запознаване с предлаганите във филиала платени медицински и други услуги и начина на плащане. От приложената в ИЗ фактура № [ЕГН]/22.08.2025 г. е видно, че пациентката е заплатила следните суми: такса за предварителна обработка на документи преди хоспитализация с цел прецизиране на противопоказанията по т. 5 от ПЗР на Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ в размер на 35 лв. и такса, индивидуално белъо - 2 лв.

2.ИЗ № 3135/2025 – пациентката е хоспитализирана на 20.08.2025 г. и дехоспитализирана на 27.08.2025 г. в отделение по Ф. и рехабилитационна медицина на „СБР-НК“ЕАД, филиал Н. бани по КП № 265.1 „Ф. терапия и рехабилитация при болести на опорно-двигателния апарат“. Налице е декларация за запознаване с предлаганите във филиала платени медицински и други услуги и начина на плащане. От приложената в ИЗ фактура № [ЕГН]/20.08.2025 г. е видно, че пациентката е заплатила следните суми: такса за избор на стая - 95.20 лв. (7 дни по 13.60 лв.); такса за предварителна обработка на документи преди хоспитализация с цел прецизиране на противопоказанията по т. 5 от ПЗР на Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ в размер на 35 лв.; такса, индивидуално бельо - 2 лв. и такса, избор на храна – 75.60 лв. (7 дни по 10.80 лв.).

В хода на проверката на проверяващите е представена заповед № 09-75/30.04.2025 г. на изпълнителния директор на „СБР-НК“ЕАД, съгласно която от 01.05.2025 г. във връзка с настаняването на пациенти, се изисква заплащане на такса за обработка на документи при планова хоспитализация по клинични пътеки по смисъла на т. 5 от ДР на Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ в размер на 35 лв.

Проверяващите са приели, че тази такса е в нарушение на регламентираното в Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ, раздел V Достъп до медицинска помощ, чл. 24 и чл. 24 а. Ддеянието е квалифицирано като нарушение по чл. 33, ал. 4 от НРД за МД за 2023 - 2025 г. във връзка с чл. 318, ал. 1, ал. 5 и ал. 6 във връзка с чл. 55, ал. 2, т. 2 от ЗЗО.

В хода на проверката е депозирано писмено становище от директора на филиал Н. бани, в което се посочва, че за настаняване на пациенти във филиалите на „СБР-НК“ЕАД се изисква заплащане на такса за обработка на документи при планова хоспитализация по клинични пътеки по смисъла на т. 5 от ПЗР на Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ. Тази административна такса цели да обезпечи предварителния анализ на документите на пациентите преди тяхното настаняване, както и разходите за поддръжка на разработената информационна резервационна болнична система.

Резултатите от проверката са обективирани в протокол № РД-25-1977-1/06.10.2025 г., който е връчен на директора на филиал Н. бани.

Въз основа на така проведеното административно производство директорът на РЗОК-П. е издал оспорената заповед за налагане на санкции, с която на основание чл. 457, ал. 3 от НРД за МД за 2023-2025 г. е наложил на „СБР-НК“ЕАД две санкции „финансова неустойка“ по т. 1 и т. 2 в размер на 200 лв. всяка или общо „имуществена санкция“ в размер на 400 лева за нарушение на чл. 33, т. 4 от НРД за МД за 2023-2025 г. във връзка с чл. 318, ал. 1, ал. 5 и ал. 6 във връзка с чл. 55, ал. 2, т. 2 от ЗЗО.

Оспорената заповед е съобщена на 29.09.2025 г. на директора на филиал Н. бани. Жалбата, по която е образувано настоящото производство е депозирана на 11.11.2025 г.

По делото са изслушана свидетелските показания на П. Е. Г. и А. Л. Б..

В показанията си свидетелят П. Е. Г., която към периода на проверката е заемала длъжността директор на дирекция „Медицински дейности“ в „СБР-НК“ЕАД, посочва, че в началото на 2025 г. е въведена административна такса в размер на 35 лева, тъй като при анализ на постъпилите пациенти се е установило, че доста от тях са с нередовни документи. Тази такса е за предварително разглеждане на документите на пациентите, с оглед тяхната редовност, както и преценка дали спрямо пациента са налице противопоказания за използване на ресурсите на съответния филиал. Тази такса не касае хоспитализацията.

В показанията си свидетеля А. Л. Б. – директор на филиал Н. бани - „СБР-НК“ЕАД посочва, че таксата е за предварително разглеждане на документите на пациенти, преди тяхната

хоспитализация. Тази дейност се осъществява от лекар - специалист, който преценява състоянието на пациента по документи, дали заболяването му е подходящо за лечение във филиала и дали правилно са попълнени документите му. Таксата не касае дейности и процедури, които се покриват от НЗОК. След хоспитализацията пациента минава през лекарски кабинет за преглед и назначаване на процедури.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, като подадена срещу подлежащ на оспорване пред съд индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, от лице, което е негов адресат и чиято правна сфера той неблагоприятно засяга, в преклузивния 14-дневен срок за оспорване по чл. 149, ал. 1 от АПК във връзка с чл. 76, ал. 5 от ЗЗО.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен административен орган в кръга на предоставените му правомощия, съгласно чл. 74, ал. 5 от ЗЗО.

Оспорената заповед е издадена и при спазване на изискването за писмена форма и наличие на изискуемите реквизити по чл. 59 ал. 2 от АПК. Същата съдържа фактическите обстоятелства, които са обусловили съдържанието на волеизявлението на издателя. Мотивите на процесната заповед в достатъчна степен съдържат данни и обстоятелства, относими към състава на сочените за нарушени разпоредби на НРД за МД от 2023-2025 г., като е налице и изрично препращане към констатациите, обективирани в протокол № РД-25-1977-10/06.10.2025 г.

В хода на проведеното административно производство не са допуснати нарушения на специалните правила за извършване на контрол по изпълнение на договорите с НЗОК за оказване на медицинска помощ, установени в Глава втора, раздел X от ЗЗО. Издадена е заповед за възлагане на проверката и е съставен протокол за извършената проверка с изложени констатации. Препис от протокола е връчен на представител на лечебното заведение, като му е предоставена възможност да депозира писмени възражения. Становището на директора на филиал Н. бани е обсъдено, както в протокол № РД-25-1977-1/06.10.2025 г., така и в оспорената заповед, като са изложени мотиви за неговата неоснователност.

Съдебната проверка по чл. 146, т. 4 от АПК за противоречие на оспорения акт с материално правни разпоредби се извършва въз основа на мотивите, изложени в административния акт и данните по административната преписка. В тази връзка предмет на контрол представлява преценката на административния орган за квалификацията на описаното деяние, като нарушение и съответствието на санкцията спрямо него.

Констатираните нарушения, за които е ангажирана отговорността на лечебното заведение с оспорената заповед са тези по чл. на чл. 33, т. 4 от НРД за МД 2023-2025 г във връзка с чл. 318 ал.1, ал. 5 и ал. 6 във връзка с чл. 55, ал. 2 т.2 от ЗЗО. Приложената санкционна норма е тази по чл. 457, ал. 3 от НРД за МД за 2023-2025 г. Като фактическо основание е посочено, че са установени нарушения на установените изисквания за работа с медицинска документация, и по специално от двама пациенти при планиране на хоспитализация е взета такса от 35 лв. за обработка на документи при планов прием наречена „такса за обработка на документи при планова хоспитализация по клинични пътеки по см на т. 5 от ПЗР от Наредбата за осъществяване правото на достъп до мед помощ.

Съгласно чл. 318, ал. 1 от НРД за МД 2023-2025 г., в случаите, когато диагностичната и/или лечебната дейност не може да бъде постигната в условията на извънболничната помощ, ЗОЛ може да бъде насочено съгласно Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ с "Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури" (бл.

МЗ-НЗОК № 7) за хоспитализация в лечебно заведение - изпълнител на БМП. Съгласно ал. 5 от чл. 318 от НРД за МД за организиране на плановия прием в лечебните заведения - изпълнители на БМП, се поддържа листа на планов прием. В листата за планов прием се включват всички подлежащи на хоспитализация лица, с изключение на тези, които се нуждаят от незабавен прием в лечебното заведение. И съгласно ал. 6 от същата разпоредба управлението на плановия прием се осъществява в съответствие с Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ.

Визираното нарушение на чл. 318, ал. 1, ал. 5 и ал. 6 от НРД за МД 2023-2025 г. се намира систематично в Раздел III. „Условия и ред за диагностика и лечение по клинични пътеки“, което съответства на диспозицията на санкционната норма на чл. 455, ал. 3 от НРД за МД 2023-2025 г., съгласно която: „Когато изпълнител на болнична медицинска помощ наруши условията и реда за оказване на медицинска помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 от ЗЗО, определени в този НРД...“. Разпоредбата на чл. 318, ал. 1, ал. 5 и ал. 6 от НРД за МД 2023-2025 г. визира нарушение което е част от условията и реда за оказване на медицинска помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 и т.3 от ЗЗО и което както се посочи съответства на чл. 455, ал. 3 от НРД за МД за 2023-2025 г. В случая обаче е наложена санкция не на основание чл. 455, ал. 3 от НРД за МД за 2023-2025 г., а на основание чл. 457, ал. 3 от НРД за МД 2023-2025 г., съгласно която: „Когато изпълнител на болнична медицинска помощ наруши установените изисквания за работа с медицинска или финансова документация, с изключение на случаите на явна фактическа грешка, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция "финансова неустойка" в размер от 200 до 500 лв.“ Тази разпоредба е относима към нарушения свързани с финансовите и медицински документи, а с условията и реда за оказване на медицинска помощ. След като чл. 318 от НРД за МД 2023-2025 г. се намира систематично в Раздел III „Условия и ред за диагностика и лечение по клинични пътеки“, което съответства на диспозицията на чл. 455, ал. 3 от НРД за МД за 2023-2025 г., но същевременно е наложена санкция на основание чл. 457, ал. 3 от НРД за МД за 2023-2025 г. е налице неправилна правна квалификация. Твърдяното нарушение на чл. 318 от НРД за МД за 2023-2025 г. е нарушение на условията и реда за оказване на медицинска помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 от ЗЗО, а не е дейност свързана с нейното документиране. Противоречието в процесната заповед се задълбочава и от факта, че като фактическо основание е посочено установени нарушения на изисквания за работа с медицинска документация, изразяващи се събиране на такса в размер на 35 лева за обработка на документи от двама пациенти при планиране на хоспитализация при планов прием, а като правно основание е визиран чл. 318, ал. 5 и ал. 6 от НРД за МД за 2023-2025 г., които се отнасят до нарушения на условията и ред за диагностика и лечение по клинични пътеки.

С оглед на санкционния характер на административно производство, приключило с издаване на оспорената заповед, административният орган е следвало да конкретизира административното нарушение в рамките на закона и да наложи съответната санкция - финансова неустойка, която да съответства на установеното нарушение. Неосъществяването на дължимата правно регулирана дейност от административния орган води до незаконосъобразност на заповедта за налагане на санкция и води до отмяната ѝ. (В този смисъл: решение № 312 от 14.01.2025 г., постановено по адм. дело № 4188/2024 г. по описа на ВАС). Така установеното несъответствие създава неяснота по отношение волята на административния орган за какво конкретно нарушение се санкционира лечебното заведение. Посочването на неправилна правна квалификация води до незаконосъобразност на акта и е

основание за отмяна.

Независимо от изложеното, за пълнота следва да се отбележи, че описаното в оспорената заповед изпълнително деяние се състои в „предварително събиране на административна такса в размер на 35 лв. за предварителна преценка дали съответното лице може да бъде хоспитализирано с оглед наличие/липсата на противопоказания. От събраните по делото доказателства се установява, че тази такса се събира преди самата хоспитализация. Следователно, неприложими в случая са нормите на чл. 318 от НРД за МД за 2023-2025 г. и чл. 55, ал. 2, т. 2 от ЗЗО, тъй като няма как да бъдат нарушени условията и реда за диагностика и лечение по клинични пътеки, преди да е налице хоспитализация. При събиране на таксата болнична медицинска помощ все още не е проведена - тази такса се събира именно да се осъществи преценка дали да се проведе болнично лечение. Твърдяното нарушение в събиране предварително на такса за предварително разглеждане на документи с оглед наличие или липса на противопоказания за прием на пациента, не представлява неспазване на условията и реда за оказване на медицинска помощ, и по конкретно визираното по чл. 318 от НРД за МД за 2023-2025 г. и по чл. 55, ал. 2, т. 2 от ЗЗО, доколкото тази такса се събира преди евентуална хоспитализация /преди евентуално болнично лечение/. Към момента на събиране на таксата, лечение все още не е започнало, тоест преди да е оказана медицинска помощ. Правилното отнасяне на фактическите обстоятелства към конкретната правна норма, която се твърди, че е нарушена, е условие за законосъобразност на процесната заповед, с оглед необходимостта от установяване съставомерност.

Не на последно място като нарушена се посочва и нормата на чл. 33, т. 4 НРД за МД за 2023-2025 г., съгласно която изпълнителите на медицинска помощ се задължават да не изискват плащане или доплащане от осигуреното лице за видове медицинска дейност, която е заплатена от НЗОК, извън предвидената сума, с изключение на медицински изделия за определени КП/АПр/КПр, в които изрично е посочено. В случая обаче, какво вече бе посочено, касае се за такса за видове медицинска дейност, която не се заплаща от НЗОК, а за такса за преценка дали е възможна евентуална хоспитализация. Тази такса не се отнася за каквато и да било заплащане на медицински услуги на здравно осигурените лица във връзка с изпълнението на клинични пътеки. Ето защо и нормата на чл. 33 т.4 от НРД за МД за 2023-2025 г. е неприложима в случая.

Изложеното обоснова извод за незаконосъобразност на оспорената заповед, което изисква нейната отмяна.

Предвид изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК в полза на оспорващия следва да бъдат присъдени разноски, които са в претендиран и доказан размер, съобразно приложения по делото списък по чл. 80 от ГПК, 394.69 евро, от които: 368.13 евро (720 лева) с включен ДДС - адвокатско възнаграждение и 26.56

евро (50 лева) - държавна такса.

С оглед на изложеното и на основание чл. 172 ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалбата на „Специализирани болници за рехабилитация-Национален комплекс“ ЕАД, ЕИК[ЕИК], представлявано от изпълнителния директор П. М. заповед за налагане на санкции № РД-26-01-724/28.10.2025 г. на директора на РЗОК - П.

ОСЪЖДА Районната здравноосигурителна каса да заплати на „Специализирани болници за рехабилитация-Национален комплекс“ ЕАД, ЕИК[ЕИК], представлявано от изпълнителния директор П. М. разноски по делото в размер на 394.69 евро.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: